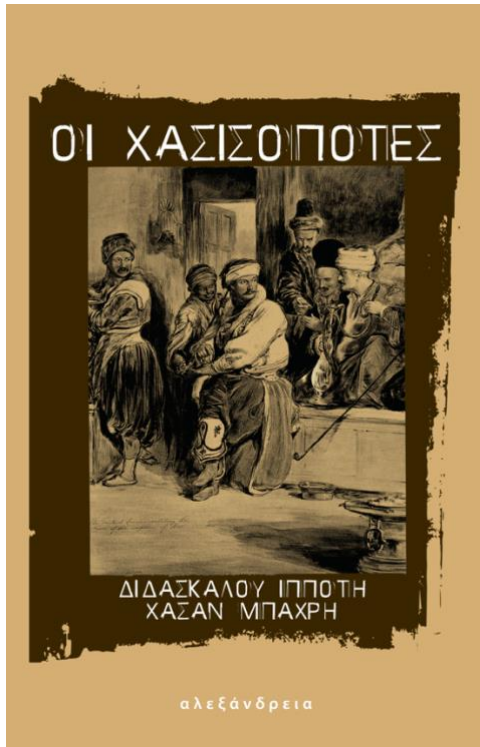

-ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ-

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΙΠΠΟΤΗ ΧΑΣΑΝ ΜΠΑΧΡΗ

ΟΙ ΧΑΣΙΣΟΠΟΤΕΣ

Εισαγωγή-μεταγραφή από τα παλαιοτουρκικά SÜHA ÜNSAL

Μετάφραση ΗΛΙΑΣ ΚΟΛΟΒΟΣ – ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΗΣ

Επίμετρο ΚΩΣΤΗΣ ΓΚΟΤΣΙΝΑΣ

Σειρά: ΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

ISBN 978-618-223-013-8 | σχ. 12x19, σελ. 112

τιμή 8,00 € (χωρίς ΦΠΑ) | Κυκλοφορεί: Παρασκευή, 9 Ιουνίου 2023

Το βιβλίο αυτό εκδόθηκε για πρώτη φορά το 1915 στην Κωνσταντινούπολη, από τη Βιβλιοθήκη «Ιτιμάτ» (İtimat Kütüphanesi) και ο συγγραφέας του είναι ο Διδάσκαλος Ιππότης Χασάν Μπαχρή (Muallim Şövalye Hasan Bahri). Κατά τη διάρκεια του πολέμου ο Χασάν Μπαχρή υπήρξε πολύ παραγωγικός συγγραφέας· πέρα από

πραγματείες όπως οι *Χασισοπότες* (Esrarkeşler), έγραψε για ένα σωρό άλλα θέματα, από το σαβουάρ-βιβρ μέχρι τους χωριάτικους γάμους στην Ανατολία και τις ερωτικές τηλεφωνικές συνομιλίες με ωραίες γυναίκες. Ο συγγραφέας μας, για τον οποίο γνωρίζουμε ότι εργάστηκε ως αστυνομικός επιθεωρητής στη Χεδιβεία της Αιγύπτου, διατέλεσε δάσκαλος γαλλικών στα σχολεία Μουχεντισχανέ και Μπουρχάνη Τερακή. Όπως όλα τα άλλα έργα του, έτσι και οι *Χασισοπότες* είναι μια σημαντική πηγή για να φωτίσουμε την κοινωνική ιστορία της εποχής του.

Από την κάνναβη (Cannabis Sativa) –γνωστή στην Ανατολία με τις ονομασίες Απτάλ Οτού (Aptal Otu), Εσράρ Οτού (Esrâr Otu), Κεντενέ (Kedene), Κεντιλίκ (Kendillik), Κεντιρίκ (Kendirik), Κεντίρ Οτού (Kendir Otu), Κινάπ Οτού (Kinnar Otu)– παρασκευάζεται το χασίς, στο οποίο δίνονται επίσης διάφορες άλλες ονομασίες. Η κάνναβη είναι γνωστή εδώ και εκατοντάδες χρόνια στις κοινωνίες της Ανατολής και χρησιμοποιείται ευρέως για ποικίλους σκοπούς. Είναι ένα μέσο απόλαυσης εξαιρετικά διαδεδομένο, ιδιαίτερα μεταξύ των ετερόδοξων θρησκευτικών ταγμάτων του Ισλάμ. Από το όνομα του Καϊγκουσουζ Αμπντάλ, ποιητή του 14ου αιώνα ο οποίος απεικονίζεται πάντα με το καμπάκι του χασίς, αυτή η ουσία πήρε ένα από τα λαϊκά της ονόματα: καϊγκουσουζ, που σημαίνει «ανέμελος».

Το ενδιαφέρον του κειμένου του Μπαχρή, ωστόσο, δεν έγκειται μονάχα στην καταγραφή των πρακτικών γύρω από τη χρήση του χασίς, στην απεικόνιση ενός ολόκληρου πολιτισμικού σύμπαντος και στην έκφραση μιας σειράς διάχυτων αντιλήψεων για την κατανάλωση της ψυχοτρόπου αυτής ουσίας και τους κινδύνους της. Συνιστά επιπλέον μια μαρτυρία για τους δεσμούς και τις ροές ανθρώπων, ουσιών και πολιτισμικών αναφορών στην Ανατολική Μεσόγειο: λαθρέμποροι που δραστηριοποιούνταν στην Αίγυπτο, τεκετζήδες διαφόρων εθνικοτήτων στην Κωνσταντινούπολη, διάσημοι χασισοπότες Σμυρνιοί, Εβραίοι, Άραβες, Αιγύπτιοι, Κούρδοι, Σαλονικιοί, Αλβανοί, Εβραίοι, Μαλτέζοι, Ρώσοι, Γεωργιανοί, Άγγλοι, Γάλλοι, Ιταλοί ή Βέλγοι, περιστρέφονται όλοι γύρω από το άνθος της ινδικής κάνναβης, που έφτανε από τις οθωμανικές επαρχίες στην πρωτεύουσα (αλλά και από την Πελοπόννησο στις αιγυπτιακές πόλεις ή αργότερα από την Ανατολία στους πειραιώτικους τεκέδες και στους στίχους των ρεμπέτικων). Όλος αυτός ο κόσμος χρησιμοποιεί ένα κοινό λεξιλόγιο, που πέρασε και στα ελληνικά από τα τουρκικά ή τα περσικά: «τεκέδες» και «δερβίσηδες» (όπως προσφωνούνταν μεταξύ τους οι ρεμπέτες σε ένδειξη εκτίμησης), «σεβντάς» και «νταλκάς», «καμπάκι» και «ναργιλές», «τζούρα» και «χαρμάνης». Και είναι αυτός ο κόσμος που σβήνει τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα, λόγω της καταδίωξης της χασισοποσίας, αλλά και λόγω ευρύτερων κοινωνικών, οικονομικών και πολιτισμικών μεταβολών που κατέστησαν τον ναργιλέ και την περίπλοκη τελετουργία του πρακτικές παρωχημένες, τις οποίες αντικατέστησε το βιαστικό τσιγαρίκι. Αρκετά χρόνια μετά τη δημοσίευση των *Χασισοποτών*, ο αρθρογράφος μιας εφημερίδας του Πειραιά σχολίαζε με αφορμή την απαγόρευση του ναργιλέ στις κεντρικές οδούς της Αθήνας: «Ο ναργιλές όμως είχε για μας τους σημερινούς ανθρώπους ένας αναχρονισμός, είχε ένα παρελθόν που δεν έχει την θέσιν του μεταξύ των συγχρόνων ανθρώπων της ιλιγγιώδους ταχύτητας και του συγχρόνου μυρμηκιάωντος πεζοδρομίου».

ΚΩΣΤΗΣ ΓΚΟΤΣΙΝΑΣ